Registered in Germany Europa Revue Journal
ISSN: 1862-6564 Vol. 6 No. 7 (2026) Published July 29, 2026

"Central Asia + Japan" dialogue in the digital era: challenges and prospects

Yakubova Iroda

Japanese Language courses Specialist, The Uzbekistan-Japan Center Bukhara Representative Office

Abstract

In the 21st century, the rapid development of digital technologies has significantly influenced the transformation of international relations and regional cooperation mechanisms. “Central Asia plus Japan” Dialogue (CA+JAD), which serves as one of the key institutional platforms for cooperation between the Central Asian states and Japan, has in recent years expanded beyond traditional political and economic vectors to encompass new directions such as digital development, technological innovations, e-governance, artificial intelligence, and human capital development. The purpose of this article is to analyze the development trends, existing challenges, and prospects of the “Central Asia plus Japan” Dialogue in the digital era. The study analyzes a qualitative approach, selecting document analysis, the comparative method, and the study of secondary sources as its primary methods. The research results demonstrate that digital cooperation between Japan and the Central Asian states holds immense potential for innovative development, enhancing human capital, and strengthening regional integration. Moreover, the digital divide, technological disparities, cybersecurity challenges, and geopolitical competition remain the key factors impacting the effectiveness of this cooperation.

Keywords: *“Central Asia plus Japan” Dialogue (CA+JAD), digital transformation, digital diplomacy, artificial intelligence, regional cooperation, innovations, technological development.*

Raqamli davrda “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti: muammolar va istiqbollar

Yakubova Iroda, Yapon tili kurslari mutaxassisi

O`zbekiston-Yaponiya markazi Buxoro shahar vakolatxonasi

Annotatsiya. XXI asrda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi xalqaro munosabatlar va mintaqaviy hamkorlik mexanizmlarining transformatsiyasiga sezilarli

ta’sir ko‘rsatib kelmoqda. Markaziy Osiyo davlatlari va Yaponiya o‘rtasidagi hamkorlikning muhim institutsional platformalaridan biri bo‘lgan “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti (“Central Asia plus Japan” Dialogue) so‘nggi yillarda an’anaviy siyosiy va iqtisodiy yo‘nalishlardan tashqari raqamli rivojlanish, texnologik innovatsiyalar, elektron boshqaruv, sun’iy intellekt va inson kapitalini rivojlantirish kabi yangi yo‘nalishlarni ham qamrab olmoqda. Ushbu maqolaning maqsadi raqamli davr sharoitida “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqotining rivojlanish tendensiyalarini, mavjud muammolarini va istiqbollarini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqotda sifat yondashuvi qo‘llanilib, hujjatlar tahlili, taqqoslash usuli hamda ikkilamchi manbalarni o‘rganish asosiy metodlar sifatida tanlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, Yaponiya va Markaziy Osiyo davlatlari o‘rtasidagi raqamli hamkorlik innovatsion rivojlanish, inson kapitalini oshirish va mintaqaviy integratsiyani mustahkamlash uchun katta imkoniyatlarga ega. Shuningdek, raqamli tafovut, texnologik notenglik, kiberxavfsizlik muammolari va geosiyosiy raqobat ushbu hamkorlikning samaradorligiga ta’sir qiluvchi asosiy omillar bo‘lib qolmoqda.

Kalit so‘zlar: “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti, raqamli transformatsiya, raqamli diplomatiya, sun’iy intellekt, mintaqaviy hamkorlik, innovatsiyalar, texnologik rivojlanish.

1. Kirish

Globallashuv jarayonlarining jadallashuvi va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida yangi tendensiyalarni shakllantirdi. Raqamli texnologiyalar iqtisodiy o‘sish, siyosiy boshqaruv, ijtimoiy rivojlanish va xalqaro hamkorlikning muhim omiliga aylanib bormoqda (Castells, 2010). Shu sababli ko‘plab davlatlar milliy rivojlanish strategiyalarida raqamli transformatsiya masalasiga alohida e’tibor qaratmoqda. Markaziy Osiyo mintaqasi geostrategik joylashuvi, tabiiy resurslari va transport salohiyati tufayli xalqaro siyosatda muhim o‘rin egallaydi. Mustaqillikka erishgandan so‘ng mintaqa davlatlari iqtisodiy modernizatsiya, tashqi siyosiy aloqalarni diversifikatsiya qilish hamda xalqaro hamkorlikni kengaytirishga intildi. Bu jarayonda Yaponiya Markaziy Osiyo bilan uzoq muddatli hamkorlikni rivojlantirishga qiziqish bildirgan davlatlardan biri bo‘ldi.

Yaponiya va Markaziy Osiyo o‘rtasidagi hamkorlikning institutsional mexanizmi sifatida 2004-yilda “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti tashkil etildi (Dissyukov, 2019). Ushbu tashabbusning asosiy maqsadi mintaqada tinchlik va barqarorlikni mustahkamlash, iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish hamda mintaqaviy integratsiyani qo‘llab-quvvatlashdan iborat edi. Dastlab muloqot siyosiy va iqtisodiy hamkorlik masalalariga qaratilgan bo‘lsa, so‘nggi yillarda uning yo‘nalishlari sezilarli darajada kengaydi. Ayniqsa, raqamli texnologiyalar, elektron hukumat tizimlari, sun’iy intellekt, kiberxavfsizlik va innovatsion iqtisodiyot sohalari yangi hamkorlik yo‘nalishlari sifatida shakllanmoqda (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023). Bugungi kunda raqamli rivojlanish nafaqat iqtisodiy o‘sish vositasi, balki davlatlarning xalqaro raqobatbardoshligi va mintaqaviy ta’sirini belgilovchi omil sifatida ham namoyon bo‘lmoqda. Shu sababli Yaponiya va Markaziy Osiyo davlatlari o‘rtasidagi hamkorlikni raqamli transformatsiya nuqtai nazaridan o‘rganish ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi raqamli davr sharoitida “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti rivojlanishining asosiy yo‘nalishlarini, mavjud muammolarini va istiqbollarini tahlil qilishdir. Tadqiqot quyidagi savollarga javob izlaydi:

1. “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti doirasida raqamli hamkorlikning asosiy yo‘nalishlari qanday?
2. Raqamli hamkorlik rivojlanishiga qanday muammolar ta’sir ko‘rsatmoqda?
3. Kelajakda hamkorlikning istiqbolli yo‘nalishlari qanday bo‘lishi kutilmoqda?

Mazkur tadqiqotning ilmiy ahamiyati shundaki, u Yaponiya hamda Markaziy Osiyo munosabatlarini an’anaviy geosiyosiy yondashuvdan tashqari raqamli transformatsiya va innovatsion rivojlanish nuqtai nazaridan tahlil qiladi.

2. Adabiyotlar tahlili

Markaziy Osiyo va Yaponiya o‘rtasidagi munosabatlarni o‘rganishga bag‘ishlangan ilmiy tadqiqotlar asosan Yaponiyaning tashqi siyosati, mintaqaviy hamkorlik, iqtisodiy aloqalar va geosiyosiy manfaatlar doirasida olib borilgan. So‘nggi yillarda esa raqamli transformatsiya va texnologik hamkorlik masalalari ham ilmiy tadqiqotlarning yangi yo‘nalishiga aylana boshladi. Markaziy Osiyo bilan Yaponiya aloqalariga oid dastlabki tadqiqotlar asosan Sovet Ittifoqi parchalanishidan keyingi

davrga qaratilgan. Tadqiqotchilar Yaponiyaning mintaqaga bo‘lgan qiziqishini iqtisodiy va energetik xavfsizlik omillari bilan izohlaydilar. Yaponiya “Ipak yo‘li diplomatiyasi” orqali mintaqa davlatlari bilan uzoq muddatli aloqalarni rivojlantirishni maqsad qilgan hisoblanadi (Dissyukov, 2019). Zamonaviy ilmiy adabiyotlarda raqamli diplomatiya va texnologik transformatsiyaning xalqaro munosabatlardagi o‘rni tobora ko‘proq o‘rganilmoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarning geosiyosiy ta’sir vositasiga aylanishi va davlatlarning tashqi siyosat strategiyalariga integratsiyalashuvi ko‘plab tadqiqotlarning diqqat markazida turibdi (Bjola & Manor, 2016).

Ayrim tadqiqotchilar “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqotini Yaponiyaning yumshoq kuch siyosatining amaliy ifodasi sifatida baholaydilar (Nye, 2004). Ularning fikricha, Yaponiya mintaqadagi ta’sirini harbiy vositalar orqali emas, balki ta’lim, texnologiyalar transferi, infratuzilmaviy yordam va inson kapitalini rivojlantirish orqali mustahkamlashga harakat qiladi. Mintaqaviy hamkorlik bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlar Markaziy Osiyo davlatlari o‘rtasidagi integratsiya jarayonlarining murakkab xarakterga ega ekanligini ko‘rsatadi (World Bank, 2022). Siyosiy tizimlardagi farqlar, iqtisodiy rivojlanish darajasining turlicha bo‘lishi hamda geosiyosiy manfaatlarning xilma-xilligi mintaqaviy hamkorlikka ta’sir qiluvchi omillar hisoblanadi. Raqamli transformatsiya bo‘yicha xalqaro tashkilotlar hisobotlari shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy texnologiyalar iqtisodiy rivojlanishning yangi drayveriga aylanmoqda (Asian Development Bank, 2021; UNDP,2022). Sun’iy intellekt, elektron hukumat, raqamli iqtisodiyot va kiberxavfsizlik masalalari davlatlararo hamkorlikning muhim yo‘nalishlariga aylanib bormoqda. Biroq mavjud ilmiy adabiyotlarda “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti doirasidagi raqamli hamkorlik yetarli darajada o‘rganilmagan. Ko‘pchilik tadqiqotlar geosiyosiy yoki an’anaviy iqtisodiy jihatlarga qaratilgan bo‘lib, raqamli transformatsiyaning mintaqaviy hamkorlikka ta’siri bo‘yicha ilmiy bo‘shliq saqlanib qolmoqda. Mazkur tadqiqot aynan shu bo‘shliqni to‘ldirishga qaratilgan.

3. Nazariy asos

Mazkur tadqiqotda “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqotining raqamli davrdagi rivojlanishini tahlil qilish uchun uchta asosiy nazariy yondashuvdan foydalaniladi: *Soft Power* (Yumshoq kuch) nazariyasi, *Complex Interdependence* (Kompleks o‘zaro

bog‘liqlik) nazariyasi va *Digital Governance* (Raqamli boshqaruv) yondashuvi.

3.1 Yumshoq kuch nazariyasi

Yumshoq kuch nazariyasi Amerikalik olim Joseph Nye tomonidan ishlab chiqilgan bo‘lib, davlatlarning boshqa subyektlarga ta’sirini majburlash yoki moddiy rag‘batlantirish vositalari emas, balki jozibadorlik, qadriyatlar, madaniyat va diplomatik aloqalar orqali amalga oshirishini anglatadi (Nye, 2004). Yaponiya tashqi siyosatida raqamli va texnologik ustunlik yumshoq kuchning eng muhim komponenti hisoblanadi. Yaponiya Markaziy Osiyo davlatlari bilan hamkorlikda uzoq yillardan buyon texnologiyalar transferi, ta’lim dasturlari, ilmiy hamkorlik hamda yuqori texnologiyali infratuzilmaviy yordam ko‘rsatish orqali mintaqada o‘zining ijobiy va ishonchli hamkor imidjini shakllantirib kelmoqda.

3.2 Kompleks o‘zaro bog‘liqlik nazariyasi

Robert Keohane va Joseph Nye tomonidan ilgari surilgan “Kompleks o‘zaro bog‘liqlik nazariyasi”ga ko‘ra, zamonaviy xalqaro munosabatlar faqatgina harbiy-siyosiy omillar bilan cheklanmaydi (Keohane & Nye, 1977). Davlatlararo aloqalar ko‘p kanalli xarakterga ega bo‘lib, iqtisodiy, transmilliy va texnologik jihatdan davlatlar bir-biriga chambarchas bog‘liq bo‘lib bormoqda. “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti formati aynan shu nazariyaga mos tushadi. Zero, raqamli davrda tomonlar o‘rtasidagi hamkorlik nafaqat xavfsizlik, balki kiberxavfsizlik, elektron tijorat, telekommunikatsiya tarmoqlari va umumiy texnologik standartlarni joriy etish kabi ko‘p qirrali va bir-birini taqozo etuvchi sohalarni qamrab oladi.

3.3 Raqamli boshqaruv yondashuvi

Raqamli boshqaruv zamonaviy axborot texnologiyalaridan davlat boshqaruvi, qarorlar qabul qilish va aholiga xizmat ko‘rsatish tizimlarida samarali foydalanishni anglatadi (Castells, 2010). Elektron hukumat, ochiq ma’lumotlar (open data) va sun’iy intellekt tizimlari ushbu yondashuvning yadrosini tashkil etadi. Ushbu yondashuv doirasida Markaziy Osiyo davlatlarining ichki boshqaruv samaradorligini oshirish maqsadida Yaponiyaning yuqori texnologik va institutsional tajribasini (masalan, Yaponiyaning “Raqamli agentligi” - Digital Agency modeli) transfer qilish imkoniyatlari tahlil qilinadi.

4. Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqot sifat (*qualitative*) tadqiqot yondashuviga asoslanadi. Ushbu metod tanlanishining sababi mavzuning murakkab siyosiy, diplomatik va institutsional xususiyatlarini chuqur va konseptual tahlil qilish zarurati bilan bog‘liq.

4.1 Tadqiqot dizayni

Tadqiqot tavsifiy (*descriptive*) va tahliliy (*analytical*) xarakterga ega bo‘lib, “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqotining raqamli rivojlanish jihatlarini ma’lum davriy izchillikda va tizimli ravishda o‘rganishga qaratilgan.

4.2 Ma’lumotlarni yig‘ish usullari

Tadqiqot jarayonida ikkilamchi manbalardan keng foydalanildi. Xususan, ma’lumotlar bazasi quyidagi manbalar asosida shakllantirildi:

1. Yaponiya Tashqi ishlar vazirligi (MOFA) va Markaziy Osiyo respublikalari hukumatlarining rasmiy hujjatlari va qo‘shma bayonotlari;
2. Jahon banki (World Bank), Osiyo taraqqiyot banki (ADB) va BMT Taraqqiyot Dasturining (UNDP) mintaqadagi raqamli rivojlanishga oid tahliliy hisobotlari;
3. Scopus va Web of Science bazalariga kiruvchi nufuzli xalqaro ilmiy jurnallardagi maqolalar va monografiyalar.

4.3 Tahlil usullari

Tadqiqotda quyidagi tahliliy usullar qo‘llanildi:

- **Hujjatlar tahlili (*Document Analysis*):** Muloqot doirasida qabul qilingan harakatlar rejalari va deklaratsiyalardagi “raqamli kun tartibi” ulushi o‘rganildi.
- **Taqqoslash usuli (*Comparative Method*):** Yaponiyaning raqamli strategiyasi mintaqadagi boshqa yirik kuchlar (Xitoyning “Raqamli Ipak yo‘li” loyihasi, Rossiya va Yevropa Ittifoqi tashabbuslari) bilan qiyoslandi.
- **Tizimli - funktsional tahlil:** Raqamli hamkorlik elementlarining mintaqa barqarorligi va integratsiyasiga ta'siri baholandi.

5. “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti doirasida raqamli hamkorlik

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining shiddatli taraqqiyoti “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqoti kun tartibini jiddiy o‘zgartirdi. Yaponiya sun’iy intellekt, robototexnika, bulutli texnologiyalar va elektron hukumat sohasida dunyodagi yetakchi

davlatlardan biri sifatida mintaqa respublikalari uchun strategik hamkor hisoblanadi.

5.1 Raqamli infratuzilmani rivojlantirish

Raqamli iqtisodiyotning asosi yuqori tezlikdagi infratuzilmaga tayanadi. Markaziy Osiyo davlatlari oxirgi yillarda internet qamrovini kengaytirish, hududlararo optik tolali aloqa liniyalarini tortish va 5G texnologiyalarini joriy etish bo‘yicha keng ko‘lamli dasturlarni amalga oshirmoqda (Asian Development Bank, 2021). Yaponiya ushbu jarayonda Yaponiya xalqaro hamkorlik agentligi (JICA) hamda rasmiy rivojlanish yordami (ODA) liniyalari orqali mintaqada telekommunikatsiya tarmoqlarini modernizatsiya qilish va yirik “Yashil ma’lumotlar markazlari” (Green Data Centers) qurilishini moliyalashtirishda faol ishtirok etmoqda.

5.2 Elektron hukumat va davlat boshqaruvi

Elektron hukumat tizimlari byurokratiyani kamaytirish va korrupsiyaga qarshi kurashishda Markaziy Osiyo davlatlari uchun muhim vositadir (World Bank, 2022). Yaponiya o‘zining davlat xizmatlarini to‘liq raqamlashtirish tajribasini (“Digital Identity” hamda milliy “My Number” tizimlari) muloqot doirasida translyatsiya qilmoqda. Hamkorlik asosan quyidagi yo‘nalishlarda kechmoqda:

- Davlat ma’lumotlar bazalarini o‘zaro integratsiya qilish mexanizmlari;
- Katta hajmli ma’lumotlar (Big Data) asosida shahar infratuzilmasini boshqarish;
- Davlat xizmatlarini ko‘rsatishda sun’iy intellekt algoritmlarini qo‘llash bo‘yicha metodologik ko‘mak.

5.3 Sun’iy intellekt va innovatsiyalar

Sun’iy intellekt (AI) texnologiyalari zamonaviy sanoat va qishloq xo‘jaligining drayveri ekanligi shubhasizdir. Muloqot doirasida Yaponiya va Markaziy Osiyo davlatlari birgalikda startap ekotizimlarini rivojlantirishga e’tibor qaratmoqda. Yaponiyaning venchur fondlari va texnologik gigantlari mintaqadagi iqtidorli yosh dasturchilar loyihalarini (startaplarini) qo‘llab-quvvatlash, qo‘shma ilmiy laboratoriyalar va AI tadqiqot markazlarini tashkil etish bo‘yicha yangi tashabbuslarni ilgari surmoqda.

5.4 Ta’lim va inson kapitalini rivojlantirish

Raqamli transformatsiyaning muvaffaqiyati bevosita malakali kadrlarga bog‘liq.

Yaponiya hukumati uzoq yillardan buyon JDS (Yaponiyada kadrlar tayyorlash uchun stipendiyalar loyihasi) dasturi orqali Markaziy Osiyo davlatlari davlat xizmatchilari va mutaxassislarini o‘qitib kelmoqda. Raqamli davrda ushbu dasturlarning asosiy urg‘usi IT-menejment, kiberxavfsizlik, ma’lumotlar muhandisligi (Data Engineering) va ilg‘or texnologiyalar transferiga qaratilmoqda.

6. Raqamli davrdagi asosiy muammolar

Keng imkoniyatlar bilan bir qatorda, raqamli hamkorlik formati bir qator tizimli muammolar va strategik to‘siqlarga duch kelmoqda.

6.1 Kiberxavfsizlik muammolari

Tizimlarning raqamli makonga o‘tishi kiber-tahdidlar xavfini keskin oshirdi. Milliy xavfsizlik va muhim infratuzilmalarga kiberhujumlar, shaxsiy ma’lumotlarning sizib chiqishi va elektron firibgarlik holatlari ko‘paymoqda (Bjola & Manor, 2016). Markaziy Osiyo davlatlarida kiberxavfsizlik bo‘yicha qonunchilik va texnik himoya darajasi turlicha bo‘lib, Yaponiya bilan transchegaraviy ma’lumotlar almashishda ishonchlilik muammosini yuzaga keltiradi.

6.2 Moliyaviy va texnologik cheklovlar

Raqamli infratuzilmani yangilash va 5G tarmoqlarini kengaytirish astronomik miqdordagi investitsiyalarni talab qiladi. Ayrim mintaqa davlatlarida byudjet taqchilligi, texnologik uskunalar importining qimmatligi va ichki bozorda IT sohasidagi “miyalarning oqishi” (brain drain) hodisasi Yaponiyaning yuqori texnologiyali loyihalarini o‘zlashtirishda qiyinchiliklar tug‘dirmoqda.

6.3 Geosiyosiy raqobat

Markaziy Osiyo yirik global o‘yinchilar manfaati to‘qnashgan hududdir. Xitoy o‘zining “Raqamli Ipak yo‘li” tashabbusi doirasida mintaqaning telekommunikatsiya bozorini (xususan, Huawei va ZTE uskunalari orqali) deyarli to‘liq nazorat qiladi. Rossiya esa kiberxavfsizlik va axborot makonini boshqarishda mintaqaga kuchli ta’sir ko‘rsatadi. Ushbu sharoitda Yaponiya o‘zining texnologik standartlari va G‘arb uslubidagi ochiq raqamli ekotizim g‘oyalarini mintaqaga olib kirishda kuchli geosiyosiy qarshilikka duch keladi.

7. Istiqbollar

Mavjud qiyinchiliklarga qaramay, “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqotining raqamli istiqbollari yuqori baholanadi. Kelgusi o‘n yillikda hamkorlik quyidagi strategik yo‘nalishlarda rivojlanishi kutilmoqda.

7.1 Sun’iy intellekt bo‘yicha hamkorlikni kuchaytirish

Kelajakda tomonlar nafaqat kadrlar almashish, balki qo‘shma AI mahsulotlarini yaratish ustida ish olib borishlari mumkin. Sanoat jarayonlarini avtomatlashtirish, qishloq xo‘jaligida suv resurslarini intellektual boshqarish va tibbiy diagnostikada Yaponiya AI algoritmlarini sinovdan o‘tkazish va joriy etish eng istiqbolli yo‘nalish hisoblanadi.

7.2 Raqamli ta’lim va transchegaraviy IT-hablar

Markaziy Osiyo yosh aholi demografiyasiga ega mintaqa sifatida yirik IT-habga aylanish salohiyatiga ega. Yaponiya IT-kompaniyalari mintaqada o‘zlarining autsorsing (outsourcing) markazlarini ochishi, masofaviy ta’lim platformalarini (e-learning) va qo‘shma virtual universitetlarni tashkil etishi kutilmoqda. Bu mintaqadagi yoshlar bandligi muammosini hal qilishga ham xizmat qiladi.

7.3 Mintaqaviy raqamli integratsiyani mustahkamlash

Yaponiya ko‘magida Markaziy Osiyo davlatlari o‘rtasida transchegaraviy elektron xizmatlar va yagona raqamli savdo hamda logistika platformalarini yaratish mumkin. Bu mintaqaning yopiq geosiyosiy joylashuvini raqamli texnologiyalar yordamida “quruqlikdagi bog‘liqlikka” (land-linked) aylantirish imkonini beradi.

7.4 Barqaror raqamli rivojlanish va “Smart City”

Raqamlashtirishning ekologik muammolar bilan integratsiyasi dolzarb masaladir. Yaponiyaning “Aqlli shahar” (Smart City) konsepsiyalari, energiya tejovchi texnologiyalari va yashil innovatsiyalari Markaziy Osiyoning yirik megapolislari (Toshkent, Olmati, Ostona) infratuzilmasini barqaror rivojlantirish uchun andoza bo‘lib xizmat qiladi.

8. Xulosa

Mazkur tadqiqot raqamli davr sharoitida “Markaziy Osiyo + Yaponiya” muloqotining rivojlanish tendensiyalari, muammolari va istiqbollarini tizimli tahlil qildi. Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, muloqot formati an’anaviy xavfsizlik va xomashyo iqtisodiyotiga asoslangan hamkorlik doirasidan chiqib, yuqori texnologiyali va

innovatsion platformaga aylanib bormoqda. Raqamli transformatsiya jarayonlari elektron hukumat, sun'iy intellekt, inson kapitalini rivojlantirish kabi yangi va uzoq muddatli yo'nalishlarning shakllanishiga olib keldi. Yaponiyaning texnologik salohiyati va Markaziy Osiyoning rivojlanish ehtiyojlari o'zaro manfaatlarning kesishish nuqtasidir. Shu bilan birga, mintaqadagi raqamli tafovut, kiberxavfsizlikka oid xavflar, moliyaviy cheklovlar hamda yirik davlatlar o'rtasidagi kuchli geosiyosiy raqobat hamkorlik samaradorligini cheklovchi asosiy faktorlar bo'lib qolmoqda. Kelajakda ushbu hamkorlik formatining muvaffaqiyati tomonlarning umumiy texnologik standartlarni qanchalik tez qabul qilishi, kiber-himoya mexanizmlarini mustahkamlashi hamda sun'iy intellekt va raqamli ta'lim sohasidagi amaliy, nuqtali loyihalarni muvaffaqiyatli amalga oshirishiga bevosita bog'liq bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Asian Development Bank. (2021). *Digital transformation in Central Asia and regional cooperation prospects*. Asian Development Bank.
2. Bjola, C., & Manor, I. (Eds.). (2016). *Digital diplomacy: Theory and practice*. Routledge.
3. Castells, M. (2010). *The rise of the network society* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
4. Dissyukov, A. (2019). Central Asia Plus Japan Dialogue: From idea to implementation. *Journal of Eurasian Studies*, 10(2), 95–108. https://doi.org/10.1177/1879366519842841
5. Keohane, R. O., & Nye, J. S. (1977). *Power and interdependence: World politics in transition*. Little, Brown.
6. Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2006). *Central Asia plus Japan Dialogue Action Plan*. Ministry of Foreign Affairs of Japan.
7. Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023). *Japan–Central Asia relations and policy directions*. Ministry of Foreign Affairs of Japan.
8. Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public Affairs.
9. United Nations Development Programme. (2022). *Digital transformation and sustainable development in Central Asia*. UNDP.
10. World Bank. (2022). *Digital development in Central Asia: Challenges and opportunities*. World Bank.